

Μιράντα Ξαφά

Ερευνήτρια του Center for International Governance Innovation & μέλος της Διοικούσας Επιτροπής της ΔΡΑΣΗΣ

Έτος εκλογών το 2017

Δημοσιεύθηκε: 02/01/2017

Το 2016 προβλεπόταν έτος καθοριστικής σημασίας για το μέλλον της Ελληνικής οικονομίας. Έχοντας συνθηκολογήσει με τους πιστωτές ύστερα από τη «σκληρή διαπραγμάτευση» του 2015, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ ήλπιζε ότι η κατάσταση της οικονομίας θα βελτιωνόταν σταδιακά με την εφαρμογή του τρίτου μνημονίου. **Το μόνο θετικό όμως που μπορεί κανείς να πει για το 2016 είναι ότι αποφεύχθηκαν συνθήκες πλήρους κατάρρευσης.** Κατά τα άλλα η ανάπτυξη παρέμεινε μηδενική, οι ιδιωτικοποιήσεις ακυρώθηκαν ή παρέμειναν στα χαρτιά, η πρώτη αξιολόγηση ολοκληρώθηκε με δωδεκάμηνη καθυστέρηση, οι υποσχέσεις για άρση των capital controls δεν επαληθεύτηκαν, οι ανεξάρτητες αρχές υπονομεύτηκαν, η παιδεία και η υγεία καταβαραθρώθηκαν, τα κόκκινα δάνεια και οι απλήρωτοι φόροι αυξήθηκαν, και οι ανεξόφλητες υποχρεώσεις του δημοσίου γιγαντώθηκαν. **Στο τέλος του χρόνου βρισκόμαστε σε λήπτο, με το μέλλον να διαγράφεται αβέβαιο.**

Θυμίζω την ροή των γεγονότων: Αρχές Νοεμβρίου ο κ. Τσίπρας δηλώνει ότι **«είναι θέμα εβδομάδων τα χαρμόσυνα νέα για το χρέος»**. Το Eurogroup της 5ης Δεκεμβρίου εγκρίνει μόνο τα βραχυπρόθεσμα μέτρα που είχαν ήδη συμφωνηθεί το Μάιο, αλλά ταυτόχρονα ζητάει από την τρόικα να προτείνει νέο «κόφτη» για τα χρόνια μετά τη λήξη του προγράμματος, με μείωση συντάξεων και αφορολόγητου ορίου. Η κυβέρνηση γιορτάζει τη **«μεγάλη εθνική επιτυχία»** για το χρέος (χωρίς πάντως ο κ. Τσίπρας να φορέσει γραβάτα) και ταυτόχρονα εξαγγέλλει παροχές σε χαμηλοσυνταξιούχους. Οι πιστωτές γίνονται έξω φρενών και παγώνουν τη **«μεγάλη εθνική επιτυχία»**. **Η κυβέρνηση μετανοεί εγγράφως και υπόσχεται να μην ξαναμοιράσει**

χρήματα των δανειστών χωρίς να τους ρωτήσει. Αποδέχεται γραπτώς ότι το πλεόνασμα θα παραμείνει 3.5% του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα και συμφωνεί να κόψει τις συντάξεις που μόλις ενίσχυσε, αν δεν επιτευχθεί **ο στόχος 0.5% του ΑΕΠ το 2016.** Αν αυτό δεν είναι ο απόλυτος εξευτελισμός τότε οι λέξεις έχουν χάσει το νόημα τους.

Αντέχει πολιτικά άλλη μία μεγάλη κωλοτούμπα ο κ. Τσίπρας;

Μετά τον ανασχηματισμό του Νοεμβρίου, το αφήγημα της κυβέρνησης ήταν το γρήγορο κλείσιμο της δεύτερης αξιολόγησης, η ουσιαστική ελάφρυνση χρέους με μεσοπρόθεσμα μέτρα, και η ένταξη της Ελλάδας στην ποσοτική χαλάρωση της ΕΚΤ, που θα σηματοδοτούσαν την επιστροφή στην ανάπτυξη και στις κεφαλαιαγορές. **Έχοντας υπονομεύσει την ίδια τη στρατηγική του με την αλόγιστη παροχολογία, ο κ. Τσίπρας δημιουργεί σκηνικό σύγκρουσης με τους δανειστές, αναβιώνοντας την καταστροφική διαπραγμάτευση του 2015.** Δηλώνει ότι θα εξαντλήσει την τετραετία αλλά οι περιοδίες, τα εγκαίνια, οι πολυπληθείς τροπολογίες, και το νταηλίκι προς τους δανειστές παραπέμπουν σε εκλογές. Σίγουρα δεν τις επιθυμεί γιατί θα χάσει την εξουσία, όσο όμως παραμένει, τόσο αυξάνεται η κυβερνητική φθορά και τόσο πιο συντριπτική προδιαγράφεται η τελική ήττα.

Η παράταση της αβεβαιότητας είναι τριπλά επιβλαβής για την Ελλάδα:

(1) καθυστερεί την ανάκαμψη της οικονομίας και την ένταξη στην ποσοτική χαλάρωση, (2) μειώνει τα οφέλη από τα βραχυπρόθεσμα μέτρα για το χρέος καθώς οι τράπεζες πωλούν τα ομόλογα κυμαινόμενου επιτοκίου του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας για να μην υποστούν το κόστος μετατροπής σε σταθερό επιτόκιο, (3) οδηγεί σε ένα ρευστό παγκόσμιο περιβάλλον το 2017, με άνοδο της κεντροδεξιάς στην Ευρώπη και Αμερική και με απρόβλεπτες συνέπειες για τη συνέχιση του Ελληνικού προγράμματος.

Με το κλίμα πόλωσης που ο ίδιος δημιούργησε, **ο κ. Τσίπρας έχει δύο επιλογές στο Νέο Έτος:** να κλείσει τη διαπραγμάτευση υποχωρώντας στα εργασιακά και αναζητώντας «έντιμο συμβιβασμό» με χαμηλότερο στόχο για πρωτογενή πλεονάσματα μεσοπρόθεσμα. Αυτή η επιλογή προϋποθέτει συγκεκριμένα και ψηφισμένα μέτρα που θα αποτελέσουν τον μηχανισμό διασφάλισης των πρωτογενών πλεονασμάτων για τουλάχιστον τρία χρόνια μετά το 2018. Τα μέτρα πρέπει να είναι συμβατά με τη θέση του ΔΝΤ ότι χρειάζεται εκβάθρων αναδιάρθρωση των εσόδων και δαπανών του δημοσίου, με διεύρυνση της φορολογικής βάσης και χαμηλότερους συντελεστές αφενός, και χαμηλότερες συντάξεις, μικρότερο κράτος, και στοχευμένες κοινωνικές δαπάνες αφετέρου. **Αυτά είναι αντίθετα με το αφήγημα της κυβέρνησης ότι προστατεύει τις συντάξεις και μεταθέτει τα φορολογικά βάρη στους «πλούσιους»,** καθώς και με τις δηλώσεις του κ. Τσίπρα ότι αποκλείει τη λήψη μέτρων μετά το πέρας του προγράμματος (παρά το γεγονός ότι έχει συμφωνήσει εγγράφως στη διατήρηση πρωτογενούς πλεονάσματος 3.5% του ΑΕΠ

μεσοπρόθεσμα). **Αντέχει πολιτικά άλλη μία μεγάλη κωλοτούμπα ο κ. Τσίπρας;** Το πιθανότερο είναι να κλιμακώσει τη σύγκρουση με τους δανειστές, επιρρίπτοντας σε αυτούς την ευθύνη. Οι πρώτοι μήνες του 2017 θα δείξουν την πορεία.